

prima instanță: Judecătoria Călărași
Judecător: Marcel Juganari
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău
Judecători: Iulia Cimpoi
 Natalia Simciuc
 Vladimir Brașoveanu

DECIZIE

15 februarie 2017

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul: Svetlana Filincova
Judecătorii: Tamara Chișca-Doneva, Iuliana Oprea
 Mariana Pitic, Nicolae Craiu

examinând recursurile declarate de Cataraga Svetlana și de reprezentantul Asociației de Economii și Împrumut „Trestieni-Invest”, Gorea Nina,

în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Asociația de Economii și Împrumut „Trestieni-Invest” împotriva Svetlanei Cataraga, intervenient accesoriu Sencu Eusebiu, cu privire la încasarea datoriei, dobânzii de întârziere și a penalității,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 16 iunie 2016, prin care a fost admis apelul declarat de reprezentantul Asociației de Economii și Împrumut „Trestieni-Invest”, Gorea Nina, casată integral hotărârea Judecătoria Călărași din 03 noiembrie 2015 cu pronunțarea unei noi hotărâri prin care acțiunea s-a admis parțial,

c o n s t a t ă:

La data de 21 iulie 2010, Asociația de Economii și Împrumut „Trestieni-Invest” a depus cerere de chemare în judecată împotriva Svetlanei Cataraga, intervenient accesoriu Sencu Eusebiu, cu privire la încasarea datoriei, dobânzii de întârziere și a penalității.

În motivarea acțiunii s-a indicat că, conform contractului de împrumut nr. 305 din 27 octombrie 2008, Asociația de Economii și Împrumut „Trestieni-Invest” a acordat Svetlanei Cataraga un împrumut în sumă de 30 000 lei, cu termen de scadență la 20 decembrie 2009. Însă, Svetlana Cataraga nu și-a onorat obligațiunile contractuale privind rambursarea împrumutului și a dobânzilor aferente.

Indică reclamantul că și-a executat obligațiunile contractuale față de Svetlana Cataraga privind acordarea împrumutului în sumă de 30 000 lei, fapt confirmat prin dispoziția de plată nr. 257 din 28 octombrie 2008.

Astfel, în adresa pârâtei au fost expediate numeroase reclamații, prin care i s-a comunicat că termenul de rambursare a împrumutului a expirat, solicitându-i achitarea benevolă a datoriei, însă, acțiunile întreprinse nu s-au soldat cu succes.

Faptul nerambursării sumei împrumutate de către Svetlana Cataraga se probează prin avertizările expediate în adresa pârâtei și a certificatului Asociației de Economii și Împrumut „Trestieni-Invest” cu privire la mărimea creanțelor.

Solicită Asociația de Economii și Împrumut „Trestieni-Invest”, admiterea acțiunii, încasarea din contul Svetlanei Cataraga în beneficiul său a datoriei în mărime de 30 000 lei, a dobânzii de întârziere în sumă de 10 500 lei și a penalității în mărime de 22 275 lei, iar în total suma de 62 775 lei.

Prin hotărârea Judecătorei Nisporeni din 14 octombrie 2010, acțiunea a fost admisă. S-a încasat de la Svetlana Cataraga în beneficiul Asociației de Economii și Împrumut „Trestieni-Invest” datoria în sumă de 62 775 lei, precum și taxa de stat în mărime de 1883,25 lei.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 09 februarie 2012, apelul declarat de către Svetlana Cataraga a fost respins, cu menținerea hotărârii Judecătorei Nisporeni din 14 octombrie 2010.

Prin decizia Curții Supreme de Justiție din 25 iulie 2012, recursul declarat de către Svetlana Cataraga a fost admis. S-a casat decizia Curții de Apel Chișinău din 09 februarie 2012 și hotărârea Judecătorei Nisporeni din 14 octombrie 2010, cu restituirea pricinii spre rejudecare conform competenței, la Judecătoria Călărași.

Prin încheierea Judecătorei Călărași din 25 martie 2013 a fost restituită cererea suplimentară înaintată de Asociația de Economii și Împrumut „Trestieni-Invest” împotriva Svetlanei Cataraga privind compensarea daunelor rezultată din neonorarea obligațiilor contractuale, precum și cererea reconvențională a Svetlanei Cataraga depusă împotriva Asociației de Economii și Împrumut „Trestieni-Invest” privind declararea nulității contractului de împrumut.

Prin hotărârea Judecătorei Călărași din 05 iunie 2013 acțiunea înaintată de Asociația de Economii și împrumut „Trestieni-Invest” a fost admisă. S-a încasat de la Svetlana Cataraga în beneficiul Asociației de Economii și Împrumut „Trestieni-Invest” datoria în mărime de 30 000 lei, dobânda în sumă de 46 500 lei și penalitatea în mărime de 22 275 lei, iar în total suma de 98 775 lei.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 10 aprilie 2014 apelul declarat de către Svetlana Cataraga a fost respins cu menținerea hotărârii Judecătoriei Călărași din 05 iunie 2013.

Prin decizia Curții Supreme de Justiție din 01 octombrie 2014, a fost admis recursul declarat de Cataraga Svetlana, casată decizia curții de Apel Chișinău din 10 aprilie 2014 cu remiterea cauzei la re judecare în Curtea de Apel Chișinău.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 11 decembrie 2014, a fost admis apelul declarat de Cataraga Svetlana, casată hotărârea Judecătoriei Călărași din 05 iunie 2013 cu restituirea pricinii spre re judecare.

Prin hotărârea Judecătoriei Călărași din 03 noiembrie 2015, acțiunea a fost respinsă ca neîntemeiată. S-a încasat din contul Asociației de Economii și Împrumut „Trestieni-Invest” taxa de stat în sumă de 8 819,82 lei.

Prin încheiere Curții de Apel Chișinău din 16 iunie 2016, s-a respins demersul reprezentantului Asociației de Economii și Împrumut „Trestieni-invest”, Gorea Nina cu privire la dispunerea efectuării expertizei grafoscopice în comisie.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 16 iunie 2016, s-a admis apelul declarat de reprezentantul Asociației de Economii și Împrumut „Trestieni-invest”, Gorea Nina, casată integral hotărârea Judecătoriei Călărași din 03 noiembrie 2015 cu pronunțarea unei noi hotărâri prin care acțiunea s-a admis parțial. S-a dispus încasarea de la Cataraga Svetlana în beneficiul Asociației de Economii și Împrumut „Trestieni-Invest” împrumutul de 30 000 lei și dobânda de întârziere în sumă de 9 608,33 lei. S-a încasat de la Cataraga Svetlana în beneficiul statului taxa de stat pentru depunerea acțiunii în sumă de 3 960,83 lei și pentru examinarea apelului în sumă de 2 970,62 lei.

Invocând ilegalitatea deciziei instanței de apel, la data de 05 septembrie 2016, reprezentantul Asociației de Economii și Împrumut „Trestieni-invest”, Gorea Nina a depus cerere de recurs, prin care a solicitat admiterea recursului, casarea integrală a hotărârii Judecătoriei Călărași din 03 noiembrie 2015, casarea parțială a deciziei Curții de Apel Chișinău din 16 iunie 2016, în partea dobânzilor de întârziere și a penalităților și casarea integrală a încheierii Curții de Apel Chișinău din 16 iunie 2016.

În motivarea cererii de recurs a indicat că, instanța superficial a examinat cazul dat, fiind acordate facilități Svetlanei Cataraga, care era obligată de a prezenta mostre de semnături libere și înscrisuri în formă liberă. Concluzia experților nu poate servi drept act juridic pentru a o elibera de obligațiunea de a achita datoria la împrumut, dobânda și penalitatea. Pe parcursul examinării cauzei Cataraga Svetlana nu a depus cerere prin care ar solicita declararea nulă a contractului de împrumut..

La data de 20 septembrie 2016 Cataraga Svetlana a depus recurs prin care a solicitat admiterea recursului, casarea deciziei Curții de Apel Chișinău din 16 iunie 2016 cu menținerea hotărârii Judecătoriei Călărași din 03 noiembrie 2015.

În motivarea recursului Cataraga Svetlana a indicat că, concluzia instanței de apel este contradictorie, deoarece concluzia expertului din raportul de expertiză nu este una clară în partea ce se referă la persoana care a semnat dispoziția de plată, fiind indicat că aceasta probabil a fost semnat de către Cataraga Svetlana. O altă încălcare de drept constituie calcularea eronată a sumelor de bani, dispuse a fi încasate arbitrar din contul său cu titlu de taxă de stat.

Examinând recursurile declarate de Cataraga Svetlana și de reprezentantul Asociației de Economii și Împrumut „Trestieni-Invest”, Gorea Nina, instanța de recurs indică următoarele.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Din actele cauzei se constată că decizia motivată a Curții de Apel Chișinău din 16 iunie 2016 a fost expediată în adresa părților Asociația de Economii și Împrumut „Trestieni-Invest”, Cataraga Svetlana și Sencu Eusebiu. Însă, scrisoarea de însoțire prin care s-a expediat copia deciziei instanței de apel, nu este datată (vol. II, f.d.203). Totodată, la materialele cauzei lipsesc careva date ce ar confirma recepționarea acesteia de către participanții la proces. Astfel, instanța de recurs constată că recurenții s-au conformat prevederilor legale și au declarat recursul în interiorul termenului de două luni.

În conformitate cu art. 439 alin. (2) din Codul de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copiei de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia. În cazul neprezentării referinței în termenul stabilit, admisibilitatea recursului se decide în lipsa acesteia.

La data de 19 octombrie 2016 și 04 noiembrie 2016, Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa părților copia cererilor de recurs depusă de Asociația de Economii și Împrumut și de către Cataraga Svetlana, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței.

La 11 noiembrie 2016, reprezentantul Asociației de Economii și Împrumut „Trestieni-Invest”, Gorea Nina a depus referință în care a indicat că recursul declarat de Cataraga Svetlana este nefondat, neîntemeiat și solicită respingerea acestuia.

Examinând cererile de recurs în raport cu materialele cauzei Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție menționează următoarele.

Prin încheierea Curții Supreme de Justiție din 21 decembrie 2016, recursurile declarate de Cataraga Svetlana și de reprezentantul Asociației de Economii și Împrumut „Trestieni-Invest”, Gorea Nina împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 16 iunie 2016 s-au considerat admisibile fiind transmise pentru a fi examinate în fond.

În conformitate cu art. 441 din Codul de procedură civilă, în cazul în care recursul este considerat admisibil, un complet din 5 judecători examinează fondul recursului, iar conform art. 444 din același cod, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Conform art. 442 alin. (1) din Codul de procedură civilă, judecând recursul declarat împotriva deciziei date în apel, instanța verifică, în limitele invocate în recurs și în baza referinței depuse de către intimat, legalitatea hotărârii atacate, fără a administra noi dovezi.

Potrivit art. 445 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură civilă, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să respingă recursul și să mențină decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe, precum și încheierile atacate cu recurs.

Studiind materialele dosarului în raport cu temeiurile recursurilor, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a respinge recursul declarat de reprezentantul Asociației de Economii și Împrumut „Trestieni-Invest”, Gorea Nina și a admite recursul declarat de Cataraga Svetlana, de a casa decizia instanței de apel cu menținerea hotărârii primei instanțe din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. f) din Codul de procedură civilă, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze decizia instanței de apel și să mențină hotărârea primei instanțe.

După cum urmează din actele cauzei, înaintând prezenta acțiune împotriva Svetlanei Cataraga, intervenient accesoriu Sencu Eusebiu, Asociația de Economii și Împrumut „Trestieni-Invest” a solicitat încasarea datoriei în sumă de 30 000 lei, a dobânzii de întârziere în sumă de 10 500 lei și a penalității în mărime de 22 275 lei.

Judecând pricina în cauză prima instanță a respins acțiunea ca fiind neîntemeiată.

Fiind investită cu judecarea apelului declarat de Asociația de Economii și Împrumut „Trestieni-Invest”, instanța de apel a ajuns la concluzia admitterii acestuia, casând hotărârea primei instanțe și pronunțând o nouă hotărâre prin care a admis parțial acțiunea. A dispus încasarea de la Cataraga Svetlana în beneficiul Asociației de Economii și Împrumut „Trestieni-Invest” împrumutul de 30 000 lei, dobânda de întârziere în sumă de 9 608,33 bani și taxa de stat în contul statului pentru depunerea acțiunii în sumă de 3 960,83 lei și pentru examinarea apelului în sumă de 2 970,62 lei.

În susținerea soluției date, instanța de apel, cu referire la art. 514, 572 alin. (1) și (2) din Codul civil, temeiul nașterii obligațiilor și executarea acestuia și art. 118 din Codul de procedură civilă, obligația probațiunii în judecată, a reținut raportul de expertiză prin care nu s-a constatat că semnătura din dispoziția de plată nr. 257 din 28 octombrie 2008 ar aparține Svetlanei Cataraga, iar acest înscris constituie act

susceptibil de a produce efecte cu obligația de restituire a sumei de 30 000 lei primită de la Asociația de Economii și Împrumut „Trestieni-Invest”.

Totodată, instanța de apel a indicat că, cerințele privind încasarea dobânzii de întârziere și a penalității conform pct. 2.2 și 2.6 a contractului de împrumut urmează a fi respinse deoarece prin raportul de expertiză s-a constatat că contractul de împrumut nu a fost semnat de Cataraga Svetlana

Instanța de recurs constată, însă, că instanța de apel a interpretat eronat normele de drept material și a dat o apreciere greșită materialului probator anexat la dosar, pe când prima instanță, justificat și amplu argumentat, cu pronunțarea asupra tuturor aspectelor importante și cu trimitere la probele administrate, având în susținere cadrul legal aplicabil în speță, corect a ajuns la concluzia de a respinge acțiunea.

În susținerea acestei concluzii se menționează că, instanța de apel greșit a pus la baza soluției sale Raportul de expertiză nr. 418 din 04 martie 2014, deoarece, potrivit raportului s-a indicat că semnătura Svetlanei Cataraga din dispoziția de plată nr. 257 din 28 octombrie 2008 probabil a fost efectuată de însuși Cataraga Svetlana.

Prin urmare este eronată alegația instanței de apel că prin raportul de expertiză nu s-a constatat că semnătura nu-i aparține Svetlanei Cataraga deoarece nu s-a constatat contrariul. Or, concluzia indicată în raportul de expertiză este una incertă, nefiind stabilit cu certitudine dacă semnătura din dispoziția de plată a fost întocmită sau nu de însuși Cataraga Svetlana.

Prin urmare la caz au relevanță prevederile art. 159 alin. (1) din Codul de procedură civilă, potrivit căruia în cazul când raportul de expertiză nu este suficient de clar sau este incomplet, iar această deficiență nu poate fi suplinită prin audierea expertului, ori când apar noi întrebări referitor la circumstanțele examinate ulterior, instanța judecătorească poate dispune, la solicitarea părților, iar în cazurile prevăzute de prezentul cod, și din oficiu, efectuarea de către același expert sau de un altul a unei expertize suplimentare în condițiile art.148.

Însă, necătând la faptul că în cadrul ședinței instanței de apel din 10 aprilie 2014 reprezentantul Asociației de Economii și Împrumut „Trestieni-Invest” Nina Gorea a solicitat efectuarea unei expertize suplimentare, ulterior, la rejudecarea cauzei în apel la ședința din 03 noiembrie 2015, aceasta a renunțat la numirea unei expertize grafologice suplimentare (Vol. I, f.d.211 și vol. II, f.d. 97 verso).

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție menționează că, obiectul acțiunii în prezenta cauză este încasarea datoriei, fiind anexate drept probă contractul de împrumut nr. 305 din 27 octombrie 2008 și dispoziția de plată nr. 257 din 28 octombrie 2008, care prin Raportul de expertiză s-a constatat cu certitudine că semnătura din contractul de împrumut nu-i aparține Svetlanei Cataraga ci este efectuată de o altă persoană.

Alte probe pe care reclamantul Asociația de Economii și Împrumut „Trestieni-Invest” și-a întemeiat pretențiile, nu au fost prezentate instanței de judecată.

Mai mult ca atât, Colegiul menționează faptul că relațiile dintre părți sunt reglementate de contractul de împrumut nr. 305 din 27 octombrie 2008. Astfel, în cazul în care ultimul nu a fost semnat de Cataraga Svetlana, ci de o altă persoană, contractul dat, nu produce efecte juridice și nu dă naștere a cărorva obligațiuni în privința Svetlanei Cataraga.

Din circumstanțele relatate Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră neîntemeiat recursul declarat de reprezentantul Asociației de Economii și Împrumut „Trestieni-Invest”, Gorea Nina și care urmează a fi respins, iar recursul declarat de Cataraga Svetlana este întemeiat urmând a fi admis, casată integral decizia instanței de apel cu menținerea hotărârii primei instanțe.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. a), lit. f) și alin. (3) din Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e :

Se respinge recursul declarat de reprezentantul Asociației de Economii și Împrumut „Trestieni-Invest”, Gorea Nina.

Se admite recursul declarat de Cataraga Svetlana.

Se casează integral decizia Curții de Apel Chișinău din 16 iunie 2016 și se menține hotărârea Judecătoriei Călărași din 03 noiembrie 2015, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Asociația de Economii și Împrumut „Trestieni-Invest” împotriva Svetlanei Cataraga, intervenient accesoriu Sencu Eusebiu, cu privire la încasarea datoriei, dobânzii de întârziere și a penalității.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele ședinței,

Judecătorul:

Svetlana Filincova

Judecătorii:

Tamara Chișca-Doneva

Iuliana Oprea

Mariana Pitic

Nicolae Craiu